

Ramon Garrabou // «La història agrària pot ser útil per trobar alternatives a la profunda crisi del sistema agrari actual»

¿Quin és l'interès de conèixer la història d'una activitat –l'agricultura– que avui no ocupa sinó una mínima part de la població?

Estudiar el passat del món rural, encara que avui aquest sector tan sols representi una mínima part de la població, és imprescindible per conèixer el funcionament de les societats en les quals aquesta activitat era fonamental. A més, com es planteja des de l'agroecologia, la història agrària pot ser útil per trobar alternatives a la profunda crisi del sistema agrari actual.

¿Tenen res a veure els agricultors actuals amb els de fa, per exemple, dos-cents anys?

Els agricultors dels països anomenats desenvolupats tenen poc a veure amb la pagesia del passat. La diferencia princi-

"S'ha anat diluint una concepció d'universitat que tenia com a objectiu principal l'adquisició de coneixement."

"L'aspecte més innovador de la història agrària és la de considerar la pagesia com un subjecte històric."

pal rau en el fet que la seva desaparició ha significat la pèrdua dels coneixements que durant segles havien aconseguit mantenir la capacitat productiva. Es regien per un tipus de «sabers» que s'havien anat acumulant històricament i que permetien un control del procés productiu. En definitiva, l'autonomia era una de les principals característiques de fer de pagès. Amb l'agricultura industrialitzada es tendeix a una artificialització dels sistemes agraris, és a dir, a substituir processos naturals i factors de producció per uns altres, creats fora del sector, i al desenvolupament de tecnologies complexes basades en coneixements científics que els agricultors es limiten a aplicar mecànicament. Els sabers tradicionals deixen de tenir una funció i l'agricultor perd l'autonomia que l'havia caracteritzat fins aquells moments. La falta de sostenibilitat del sistema agroalimentari actual posa en evidència la gravetat de la pèrdua dels sabers pagesos i d'aquí ve la importància creixent dels moviments que reclamen la necessitat de recuperar-los com una via per superar la crisi actual del sistema agroalimentari.

¿Com s'escriu la història dels que, precisament, no han escrit la Història?

Escriure la història de les classes subalternes no difereix gaire de la metodologia utilitzada en altres camps dels estudis històrics. És cert que no es disposa de fonts tan riques i abundants com les que es tenen en altres especialitzacions, però els historiadors han sabut trobar informacions alternatives que els han permès construir un discurs explicatiu sobre el funcionament de les societats pageses del passat. En tot cas, l'aspecte més innovador de la història agrària és el fet de considerar la pagesia com un subjecte històric, trencant així amb les concepcions aristocratitzants que consideraven les classes dominants com les úniques dignes de ser historiades.